

anyag nagy része állatcsont és kerámia, de a talajvízből sok famaradvány is előkerült.

SZABÓ LÁSZLÓ

106. Debrecen, Széchenyi utca 31.

(Hajdú-Bihar megye) Sza, Á, Kö, Kú

2007. március 12. és április 27. között megelőző feltárást végeztünk a telken irodaépítést megelőzően. A kutatott 810 m²-en 71 régészeti objektumot tártunk fel. Az újkori, kb. 2–2,5 m vastag törmelékes feltöltés alatt négy régészeti korszakból származó leleteket találtunk. A szarmata objektumokat a későbbi beásások nagyrészt elpusztították, biztosan csak egy gödör volt leletanyaggal keltezhető, a többi kerámia szórványként került elő. Árpád-kori kerámia szintén inkább szórványként került elő, az objektumok nagy része középkori és kora újkori volt. Egy-két kisebb gödör és árok mellett egy bizonytalan korú, cölöpszerkezetű épületet és több kutat tártunk fel.

SZABÓ LÁSZLÓ

107. Debrecen, Széchenyi utca 52–54.

(Hajdú-Bihar megye) Á, Ú

2007 augusztusában régészeti szakfelügyeletet láttunk el a telken tervezett beruházás területén. A jelenlegi utcaszinthez képest 2,5–3 m mélységben végzett alapozási munkák közben több Árpád-kori kerámatöredéket is találtunk a kitermelt földben. Mivel a korábbi épületek pincéi még ennél a szintnél is mélyebbre nyúltak, ezért a sávalapozásban sokáig csak a betemetett, újkori pincék nyoma volt látható. Az egyik sávalapban egy 1,2 m átmérőjű, sötétbarna, kerek folt jelentkezett a sárga agyagos altalajban, mely egy mély, nagyméretű 18–19. századi kútnak bizonyult. Az objektumban semmilyen bélés nyomát nem észleltem, eltekintve attól, hogy a betöltés nagyon könnyen elvált a kút oldalától, amelyen sötétbarna-fekete színű lerakódás látszott. A kutat a jelenlegi talajvízszint közelében észleltük, ezért a feltárást a betörő víz és a fokozott omlásveszély miatt csak 1,3 m mélységig tudtuk folytatni. A rendkívül leletgazdag objektumból nagyon sok mázas és mázatlan kerámatöredék, állatcsont került elő. Ezt követően a további alapozási munkák régészeti jelenséget már nem érintettek.

Munkatársak: Kolozsi Barbara régész, Balogh Csaba ásatási technikus.

SZOLNOKI LÁSZLÓ

108. Debrecen, Vág utca

(Hajdú-Bihar megye) B

2007. március 19–23. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a 18807/1 hrsz. építési telken. A terület a Hatvan-utcai-kert egyik legmagasabb kiemelkedésének D-i lejtőjén helyezkedik el. A területen egy kutatóárok-
kal 5 régészeti objektumot tártunk fel. Leleteink a kb.

3000 éves késő bronzkori Gáva-kultúrából származnak. Az edénytöredékek és az akkori házak tapasztásából származó paticsdarabok mellett egy rossz megtartású bronzgyöngy is előkerült. A restaurálás és anyagvizsgálat után kiderült, hogy a gyöngyöt ón berakással díszítették. Az építési telek É-i oldalfalánál ásott kutatóárok rétegeinek vizsgálata során kiderült, hogy a késő bronzkorban a területet még humusz fedte, amit később takart be a mai talajviszonyokra jellemző homok.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

109. Debrecen-Józsa, Alsó-Józsa

(Hajdú-Bihar megye) U, B, Szk, LT, Sza

2007. április 23. és július 27. között megelőző feltárást végeztünk a lakóparkká beépíteni tervezett 22 hektáros területen, mely a Tócsó-értől kb. 400 m távolságra, a folyásirányt tekintve balra, a folyóvízhez képest 5–6 m-rel magasabban fekszik. A többlépcsős kutatás eddig a lakópark kb. 2,5 km hosszú belső úthálózatán talált több mint 300 régészeti jelenséget tárta fel.

Legkorábbi leleteink az *újkőkör* középső, esztári fázisából származnak. Néhány gödörből és kútból került elő a kultúrára jellemző festett kerámia. A legtöbb régészeti jelenség a *késő bronzkori* Gáva-kultúrához tartozik. Ebben az időszakban kiterjedt település lehetett itt, mivel az úthálózat majdnem minden részén találtunk ilyen korú leleteket. A telepjelenségek (házak, gödrök, kutak, árkok) mellett egy kútban négy fiatal egymásra dobált zsugorított csontvázát is feltártuk.

A *vaskorból* a szkítákhoz és keltákhoz köthető emléktárgy került elő, főleg agyaggyöngyökből és kutakból. A császárkori *szarmata* időszakból szintén agyaggyöngyödrök és kutak feltárására került sor, valamint ebből az időszakból származik két, egymástól több száz méterre talált D–É tájolású erősen bolygatott sír. Az *Árpád-korból* egy földbe mélyített házat, néhány agyaggyöngyödröt és több külső kemencét tártunk fel, a terület több, egymástól messze eső pontján.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

110. Debrecen-Józsa, Klastrompart

(Hajdú-Bihar megye) B, V, Sza, Kö

2007. szeptember 10. és október 10. között leletmentő és megelőző régészeti feltárást végeztünk a Klastrom Lakópark területén. A megelőző feltárással érintett terület nagysága kb. 1600 m² volt. A teljesen kinyitott felszínről kiderült, hogy az 1991-es tereprendezés csak kis mértékben károsította, és egy régészeti jelenségekkel sűrűn borított, a Debrecen 117. lh. (Klastrompart 2.) néven nyilvántartott lelőhely található a Lakópark területén. A terület utólagos felmérését 2007. október 9-én az Archaeodata '98 Bt. munkatársai elvégezték. 2007. október 9-ig a ténylegesen feltárt terület nagysága 2025 m² volt. A lakópark úthálózatának területén 88 régészeti jelenséget tártunk fel. Az előkerült leletanyag

több korszakból származik. Az eddigi legkorábbi, kb. 3000 éves emlékeink a bronzkorból származnak, de vannak a vaskorból és a császárkori szarmata időszakból származó régészeti objektumaink is. A legtöbb régészeti jelenség az 1981-ben feltárt – jelenleg is védett régészeti lelőhelyként nyilvántartott – középkori templomot körülvevő temetőhöz és településhez kapcsolódik.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

111. Debrecen határa

(Hajdú-Bihar megye) U, B, V, Sza, A, Á, Kk, Kú

2007. december 21-én terepbejárást végeztünk örökségvédelmi hatástanulmány készítése érdekében a Debrecen délről elkerülő és a repülőteret is érintő út tervezett nyomvonalán. Az útpálya tengelyétől számított 100-100 m széles sávot jártuk be. Az 5,3 km hosszú útszakaszon 10 lelőhelyet azonosítottunk, melyek közül 2 már ismert volt. A lelőhelyek nagy számát a kedvező földrajzi körülmények is indokolják: a nyomvonal két természetes vízfolyás, a Tóóc és a Kondoros magaspartjait is érinti. A lelőhelyek a folyómedrek közelében sűrűsödtek.

A *Bellegelő* területén a Balogh-tanyánál valamint a Kondoros-mellékén, a Miklósi-tanyánál; a *Szepes* területén a vasút mentén, a Tóóc K-i és Ny-i partján, a Pásti-tanyától É-ra, a Király-tanyánál és Hajdúszoboszlói ÁG. Területén egy-egy, továbbá a Hunyadi Tsz. Területén két lelőhelyet regisztráltunk.

Munkatársak: Hajdú Zsigmond, Dani János, Nagy Emese Gyöngyvér, Kolozsi Barbara, Szabó László, D. Szabó László régészek, Balogh Csaba, Faur Zoltán technikusok.

SZOLNOKI LÁSZLÓ

112. Dég, Ságvár utca

(Fejér megye) N, Kö

2007. június 13-án próbafeltárást végeztem a tervezett lakóház területén (Hrsz.: 104/1). A kb. 80 m² felületű, megközelítőleg T-alakú szelvény humuszolását követően 10 objektum körvonala rajzolódott ki: 1 nagyméretű gödör, 1 méhkas alakú gödör, 2 kisebb, árkokhoz kapcsolódó, sekély gödör, 1 ÉK-DNy irányú árok, 1 ÉNy-DK irányú árok, 1 T-alakú gerendalenyomat(?), valamint 3 cölöplyuk. Az objektumok többségéből középkori kerámiatöredékek mellett vaskések, vasszegek és állatcsontok, a méhkas alakú gödörből népvándorlás kori kerámiatöredékek, vassalak, őrlőkötőredékek és állatcsontok kerültek elő. Az előkerült objektumok jellegük alapján egy késő népvándorlás kori (8-9. sz.?) lelőhelyhez és a középkori (14-15. sz.?) Dég településéhez tartozhattak.

SCHILLING LÁSZLÓ

113. Dévaványa-Lőrés, sertéstelep

(Békés megye) Ő

2007. június 7-én helyszíni szemlét tartottunk a Déva-3. fúráspontra területén. A 0246/39 hrsz. területet és

környékét bejárva, a tervezett fúráspontra közelében új lelőhelyet regisztráltunk. A város közigazgatási határáról D-re, kb. 1800 m-re a Dévaványa-Gyomaendrőd műút DK-i oldalán, a műúttól kb. 150 m-re található a lelőhely. Az egykori sertéstelep épületeitől D-re, egy keskeny erdősáv D-i oldalán, egy ÉNy-DK-i irányú, egykor vízjárta mélyedés ÉK-i partjára támaszkodó nagyobb kiterjedésű platón, kb. 100×50 m-es területen kézzel formált őskori edénytöredékeket figyeltünk meg. A lelőhely Ny-i széle a Gyomaendrőd-Dévaványa műúttól DK-re kb. 130 m-re jól meghatározható volt. A lelőhely területének további kiterjedését nem lehetett meghatározni.

LISKA ANDRÁS

114. Dobapuszta határa

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) U, Sza, Kö

2007. április 6-8. között terepbejárást végeztünk Dobapuszta és Kőtelek között. A munkát a 2004. évi terepbejárás utolsó lelőhelyétől (Besenyszög, Fokorú-puszta) folytattuk a magaspart mentén Dobapuszta irányában. A gát mellett egy lelőhelyet azonosítottunk, melyen neolitikus (Körös-kultúra) és szarmata leleteket gyűjtöttünk (27. lh.). Dobapusztától É-i irányban, Hunyadfalva felé folytattuk a terepbejárást, a 85 m tengerszint feletti magasságot követtük (az egykori magaspartot). Hunyadfalva és Dobapuszta között, a mai főcsatorna mentén számos lelőhelyet találtunk, melyek szinte összeértek. A lelőhelyeken (28., 31-32. lh.) mindenhol jelentkezett a szarmata kerámia, emellett középkori (13-14. század) leletanyagot gyűjtöttünk.

A leletek a Damjanich János Múzeum gyűjteményébe kerültek.

Munkatársak: Bartus Dávid, Váczi Gábor és György László régészek, Dankó Szabolcs fotós.

KOVÁCS KATALIN

115. Dunaföldvár, Duna-meder

(Tolna megye) B, Ró, Á, Kk

2007 tavaszán mederrendezési munkálatokat megelőző kutatást végeztünk a Duna 1558+50-1556+85 fkm közötti szakaszán.

A Duna-part topográfiáját a partot követő löszvonulat határozza meg. A híd térségében a löszfal meredeken lejt a folyó felé, a kutatási területnél, a Solt-sziget alatt a folyó enyhe kanyarulatot tesz DDK-i irányban, a magaspart lejtője és a folyó között egy lapos fövény húzódik. A solti oldal lapos, a part enyhén lejt és kavicsos (mivel ezt az oldalt mossa a víz), a dunaföldvári oldal ezzel szemben zombékos.

A kutatási terület felső vége egy kősarkantyúnál található. Ettől D-re két további sarkantyú nyúlik be a Dunába. A 1558. fkm. tábla felett mintegy 100 méterrel egy rakomány kotrási anyag van felhalmozva. A tábla vonalában egy partról kimarkolt kis öböl található. A víz